

آماره‌های زیستی سفیدبالک گلخانه روی ارقام مختلف خیار گلخانه‌ای

سمیه میرزامحمدزاده^۱، شهزاد ایرانی‌پور^۲، حسین لطفعلی‌زاده^۳ و محمد جعفرلو^۳

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد حشره شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، گروه گیاه‌پزشکی، تبریز، ایران.

۲- گروه گیاه‌پزشکی، دانشگاه تبریز.

۳- بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی، hlotfalizadeh@gmail.com.

سفیدبالک گلخانه (*Trialeurodes vaporariorum*) یکی از آفات مهم گلخانه در دنیا و ایران است که سالانه خسارات هنگفتی بر محصولات کشاورزی وارد می‌کند. از اینرو در این تحقیق برخی پارامترهای زیستی آن روی چهار رقم خیار گلخانه‌ای (رویال اسلوپس، سلطان، نگین و ویدا) در دو ارتفاع ۶۰ و ۹۰ سانتی‌متری بوته در درجه حرارت ۱۹-۲۶ درجه سلسیوس، رطوبت نسبی $80 \pm 5\%$ در شرایط گلخانه‌ای مورد مطالعه قرار گرفت. طول دوره رشد پیش از بلوغ این حشره روی رقم‌های مذکور به ترتیب 27.49 ± 0.34 ، 28.23 ± 0.3 ، 26.63 ± 0.24 و 27.44 ± 0.3 روز و میانگین آن در دو ارتفاع مختلف به ترتیب 26.63 ± 0.24 و 27.44 ± 0.3 روز محاسبه گردید. حداکثر درصد مرگ و میر پیش از بلوغ در ارقام مختلف به ترتیب ۴٪ و ۷٪ بود که فاقد اختلاف معنی‌دار بود. طول عمر افراد بالغ ماده روی این رقم‌ها به ترتیب 27.9 ± 0.67 ، 21.35 ± 0.34 ، 26.71 ± 0.6 و 22 ± 0.46 روز بود. کل میزان تخم سفیدبالک گلخانه روی رقم‌های مورد بررسی به ترتیب 203.82 ± 4.89 ، 132.26 ± 3.57 ، 210.68 ± 5.31 و 162.79 ± 5.15 و در دو ارتفاع مورد بررسی نیز میانگین تخم به ترتیب 167.66 ± 5.68 و 187.98 ± 4.75 و در دو ارتفاع مذکور اختلاف معنی‌داری نشان ندادند.

کلمات کلیدی: سفیدبالک، زیست شناسی، خیار، گلخانه

Biostatistics of Greenhouse whitefly on different greenhouse cucumber cultivars

Somayeh Mirzamohammadzadeh¹, Shahzad Iranipour², Hossein Lotfalizadeh³ and Mohammad Jafarloo³

1- Department of Plant Protection, College of Agriculture, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

2- Department of Plant Protection, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

3- Department of Plant Protection, Agricultural and Natural Resources Research Center of East -Azarbaijan, Tabriz, Iran.

Greenhouse whitefly, *Trialeurodes vaporariorum* (Westwood) is an important pest of greenhouse throughout the world that causes serious damage on agricultural products. Therefore, in this research some biological parameters of pest were studied on four cultivars (Royal, Soltan, Negin and Vida) on two heights (60 and 90 cm) in greenhouse condition ($22 \pm 3^\circ\text{C}$ and $80\% \pm 5$ RH). Development time of total immature stages was 27.49 ± 0.34 ، 28.23 ± 0.3 ، 26.63 ± 0.24 and 27.44 ± 0.3 days, on so-called cultivars respectively while it took a little longer at height 90 cm compared to 60 cm (28.65 vs. 26.43 days, respectively). The preimaginal mortality percent ranged from 4 to 7% in different treatments although this difference was not significant. Female longevity was 27.9 ± 0.67 ، 21.35 ± 0.34 ، 26.71 ± 0.6 and 22 ± 0.46 days on above mentioned cultivars respectively ($P < 0.01$). It was also averaged as 23.29 ± 0.4 and 26.4 ± 0.66 days at the two heights. Number of egg/ female was 203.82 ± 4.89 ، 132.26 ± 3.57 ، 210.68 ± 5.31 and 162.79 ± 5.15 on different cultivars with an average of 167.66 ± 5.68 and 187.98 ± 4.75 in 90 and 60 cm ($P < 0.01$). The sex ratio was not significant neither among cultivars nor between the heights.

Keywords: Whitefly, Biology, Cucumber, Greenhouse